

**אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

המחלקה לחינוך, תשע"ט 2018-2019

שם המרצה: ד"ר אורטל סלובודין

שעות קבלה: ימי ד' 11-12

יעדי ההוראה:

מטרת הסמינר היא לדון במוסד האמהות מתוך נקודת ההצטלבות של הפסיכולוגיה, החברה והתרבות. נתבונן על השינויים שעבר מוסד האמהות לאורך ההסטוריה ונתמקד בתפיסות חברתיות והתרבותיות של אמהות בת זמננו. נבחן את האתגרים החברתיים המאפיינים את מוסד האמהות (בין השאר הצורך להעמיד את הילד במרכז ובו זמנית לחתור למימוש אישי) ואת האופן בו הם מעצבים ומשפיעים על הפסיכולוגיה של אמהות. נדון במיתוס האמהות, המציב אידיאליים נוקשים של אמהות טובה ובהשפעתו על חייהם של אמהות וילדים. דגש מיוחד ינתן לאופן בו התיאוריה הפסיכואנליטית מתייחסת לאימהות, תוך היכרות עם כתביהם של מלאני קליין, דונלד וויניקוט, ענת פלגי-הקר ועוד.

פרשיות לימודים: סמסטר א'

- שיעור 1: אמהות- הגדרות חברתיות ותרבותיות
- שיעור 2: אמהות בת זמננו
- שיעור 3-4: אמהות בתיאוריה הפסיכואנליטית
- שיעור 5: אמהות מפרספקטיבה של מגדר
- שיעור 6: אמהות מנקודת מבט חברתית- תרבותית
- שיעור 7: מיתוס האמהות
- שיעור 8-9: אמביוולנטיות, בושה ואשמה אצל אמהות
- שיעור 10: אמהות ואבות
- שיעור 11: הכמיהה לאמהות מול חוסר הרצון להיות אמא
- שיעור 12: בריאות הנפש של אמהות
- שיעור 13: סרט: חייבים לדבר על קווין" וסיכום הסמסטר

סמסטר ב'- מדי שבוע, קבוצת סטודנטים אחרת תציג מאמר או נושא לבחירתה.

רשימה ביבליוגרפית:

- Ambrosini, A., & Stanghellini, G. (2012). Myths of motherhood. The role of culture in the development of postpartum depression. *Annali dell'Istituto Superiore Di Sanita*, 48, 277-86.
- Anthony, J. (1981). Shame, guilt and the feminine self in psychoanalysis. In S. Tuttmann (Ed.), *Object and self*. (pp. 191-234). New York: International Universities Press
- Arendell, T. (2000). Conceiving and investigating motherhood: The decade's scholarship. *Journal of Marriage and Family*, 62, 1192-1207.
- Baker, H. (2013). The significance of shame in the lives of women who experience male violence. *Liverpool Law Reviews*, 34, 145.
- Buultjens, M., & Liamputtong, P. (2007). When giving life starts to take the life out of you: women's experiences of depression after childbirth. *Midwifery*, 23, 77-91.
- Chodorow, N. (1989). *Feminism and psychoanalytic theory*. New Haven and London: Yale University Press.
- Douglas, S.J., & Michael, M.W. (2004). *The mommy myth: The idealization of motherhood and how it has undermined women*. New York: Free Press.
- Dunford, E. & Granger, C. J. (2017). Maternal guilt and shame: Relationship to postnatal depression and attitudes towards help-seeking. *Journal of Child and Family Studies*, 26, 1692-1701. doi:10.1007/s10826-017-0690-z
- Hays, S. (1996). *The cultural contradictions of motherhood*. New Haven: Yale University Press
- Hollway, W. (2016). Feminism, psychology and becoming a mother. *Feminism & Psychology*, 26, 137-152.
- Hrdy, S. B. (2009). *Mothers and others: The evolutionary origins of mutual understanding*. Harvard: Harvard University Press.
- Kruger, L. M. (2003). Narrating motherhood: The transformative potential of individual stories.

South African Journal of Psychology, 33(4), 198-204.

Maushart, S. (2000). *The Mask of Motherhood*. New York: Penguin Books.

May, V. (2008). On being a good mother: The moral presentation of self in written life stories. *Sociology*, 42, 470–486.

Messer, J. (2013). Reconceptualizing maternal work: Dejours, Ruddick and Lionel Shriver's *We Need to Talk About Kevin*. *Women's Studies International Forum*, 38, 11–20.

Muller, V. (2008). Good and bad mothering: Lionel Shriver's 'We Need to Talk About Kevin'. In M. Porter & J. Kelso (Eds.), *Theorising and representing maternal realities*. (pp.38-53). Newcastle, UK : Cambridge Scholars Publishing

Murray, L., & Finn, M. (2008). Good mothers, bad thoughts: New mothers' thoughts of intentionally harming their newborns. *Feminism & Psychology*, 22, 41-59.

Parker, R. (1995). *Torn in two: The experience of maternal ambivalence*. London: Virago.

Parker, R. (2009). Why study the maternal? *Studies in the Maternal*. Retrieved from [file:///C:/Users/Ortal/Downloads/158-303-1-SM%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/Ortal/Downloads/158-303-1-SM%20(4).pdf)

Parker, R. (2012). Shame and maternal ambivalence. In P. Mariotti (Ed.), *The maternal lineage: Identification, desire, and transgenerational issues*. (pp.85-112). New York: Routledge .

Raphael-Leff , J. (2010). Healthy maternal ambivalence. *Studies in the Maternal*,2, 1-15.

Rizzo, K. M., Schiffrin, H. H., & Liss, M. (2012). Insight into the parenthood paradox: Mental health outcomes of intensive mothering. *Journal of Child and Family Studies*, 22,614-620.

Rotkirch, A. (2009). Maternal guilt. *Evolutionary psychology*,8,90-106.

Ruddick, S. (1996). Constructing differences in public spaces: Race, class, and gender as interlocking systems. *Journal of Urban Geography*, 17, 132-151.
<http://dx.doi.org/10.2747/0272-3638.17.2.132>

Seagram, S. & Daniluk, J.C. (2002). It goes with the territory: The meaning and experience of maternal guilt for mothers of preadolescent children. *Women and Therapy*, 25, 61-88.

- Seu, B.I. (2006). [Shameful selves: Women's feelings of inadequacy and constructed façades.](#) *European Journal of Psychotherapy & Counselling*, 8, 285-303.
- Sevón, E. (2007). Narrating ambivalence of maternal responsibility. *Sociological Research Online*, 12. DOI: 10.5153/sro.1527
- Slobodin, O. (2018). Between the eye and the gaze: Maternal shame in the novel “We need to talk about Kevin”. Paper presented at the conference on Matricentric feminism: Theory, activism, politics and representations. Florence, Italy.
- Sutherland, J-A. (2006). ‘What can I do different? What could be better? What could you do more?’: Guilt, shame and mothering. Dissertation completed for University of Akron.
- Sutherland, J-A. (2010). Mothering, guilt and shame. *Sociology Compass*, 4, 310-321.
- Taylor, E.N., & Wallace, L.E. (2012). For shame: Feminism, breastfeeding, advocacy, and maternal guilt. *Hypatia*, 27, 76–98..
- Walters, M., Carter, P., Papp, O., & Silverstein, O. (1988). *The invisible web: Gender patterns in family relationships*. The Guilford Press.
- Warner J. (2005). *Perfect madness: Motherhood in the age of anxiety*. New York: Riverhead Books.
- Williams, K., Kurz, T., Summers, M., & Crabb, S. (2013). Discursive constructions of infant feeding: The dilemma of mothers' guilt. *Feminism & Psychology*, 23, 339–358.